

Intenderet studieplan, august 2023

Fag: Tysk

1. og 2. HF 2023-25

Rudolf Steiner-Skolen i Aarhus

EMNE OG OMFANG I alt 200 timer	STEINER HF-PENSUM	KOMPETENCER OG LÆRINGSMÅL
10. kl. merit: Die Weimarer Republik (37 timer)	Med udgangspunkt i Tysklands dyreste dramaserie nogensinde "Babylon Berlin" dykker vi ned i de brølende 20'ere og Weimar-republikken. Hvad gik forud, hvad skete der undervejs, og hvad skete der bagefter politisk, økonomisk og kulturelt? Vi får gennem udvalgte afsnit indblik i 20'ernes hedonistiske livsstil, de glamourøse fester m.m. – men også den store fattigdom og de hårde politiske modsætninger, som fører til republikkens opløsning. Det var også lige efter 1. Verdenskrig, at Steinerskolen opstod. Hvilke tanker gjorde Rudolf Steiner sig mon og hvorfor? Vi kigger på udvalgte Steiner-citater.	Eleverne udvider deres historiske forståelse af Tyskland og Europa mellem de to verdenskrige og får derudover trænet især deres lytteforståelse. Via serien opnår de desuden historisk viden, samtidig med at de udvider deres ordforråd. Hver elev får til opgave at lave et skriftligt resumé af et udvalgt afsnit af serien, og der skal samtidig inddrages relevant selvvalgt materiale, ligesom eleven skal vedlægge en gloseliste med tyske nøgleord, som er særligt relevante for emnet.
Landeskunde (25 timer)	Vi vil i dette forløb arbejde med fokus på, hvad der er sket i Tyskland indenfor de seneste få år. Hvem er forbundskansler Olaf Scholz, og hvad står han for politisk? Også i danske medier har man overtaget Scholz'udtryk "Zeitenwende" – hvad betyder det? Hvad er tyskerne optaget af? Hvad er danskerne optaget af, når vi taler om Tyskland? Hvad betyder Tyskland for os danskere, EU og Europa? Materiale bl.a.: Diverse nyhedsudsendelser fra Logo, ZDF "Politisches System", fra www.tatsachen-ueber-deutschland.de "Wahlsystem", fra www.bpb.de Olaf Scholz' tale om "Zeitenwende", video "Typisch dänisch, typisch deutsch", tekst fra Dein Deutschland, Systime.	Via elevernes arbejde med multimodale teksttyper og tekstgenrer udvikler de deres sprog på alle fronter (grammatik, ordforråd, forståelse m.m.) – og samtidig får de et indtryk af, hvor stor en betydning Tyskland har for DK og Europa både politisk, historisk, økonomisk og kulturelt.
Reisen durch Land und Leben (30 timer)	"Reisen durch Leben und Land" handler om både den fysiske og den mentale rejse, og vi vil arbejde med både film, fotos, digte og kortere tekster. Vi kommer helt konkret til at	De tyske multimodale tekster belyser på forskellig vis, hvordan mennesker flytter og ændrer sig - helt frem til den sidste rejse.

	<p>undersøge, hvad man bl.a. vil opleve gennem en fysisk rejse gennem Tyskland, hvor både den geografiske og kulturelle diversitet er slående. Vi kommer også til at dykke ned i den indre rejse, som bl.a. rejsen ind i et fremmedsprog repræsenterer.</p> <p>Materiale bl.a.: Filmen "Emmas Glück" "Erlkönig", digt af J.W. von Goethe „Auf uns“, sang af Andreas Bourani Diverse nyhedsudsendelser fra „Logo“, ZDF. „Das Eisenbahngleichnis“, tekst af Erich Kästner</p>	<p>Undervisningen bygger på et dynamisk kulturbegreb. Eleverne får således gennem undervisningen indblik i, at der ikke findes én homogen tysksproget kultur, men at der er tale om kulturel mangfoldighed og variation. Og de udvider bl.a. gennem Goethe-digtet "Erlkönig" deres kunstneriske og æstetiske bevidsthed.</p>
<p>Die moderne Familie (25 timer)</p>	<p>I dag kan familier se ud på mange måder, og der tages med dette emne udgangspunkt i et tema, som eleverne på forskellig vis kan relatere forholdsvis nemt til. Hvordan har familien historisk set ud? Og hvordan har familiebegrebet udviklet sig? Et undertema vil naturligt også inkludere kønsroller og kønsrolleforståelser, og det vil være oplagt at sammenligne det tyske og danske sprog set ud fra denne vinkel.</p> <p>Materiale bl.a.: „Einführung – die moderne Familie“. Fra bogen Dein Deutschland, Systime. „So leben wir“, tekst af Daniel Erk "Ich will wissen, wer er ist" af Henning Sußebach „Oft gefragt“, AnnenMayKantereit Video fra ZDF, Regenbogenfamilie: https://www.zdf.de/dokumentation/37-grad-leben/regenbogeneltern-102.html</p>	<p>På grundlag af et letgenkendeligt og forståeligt tema er målet ikke mindst, at eleverne får redskaberne til at kunne føre en samtale på et klart forståeligt, sammenhængende og nogenlunde flydende tysk, hvor de også kan redegøre for og diskutere forskellige synspunkter.</p>
<p>Die DDR (30 timer)</p>	<p>Vi har med dette emne fokus på DDR, som opstod efter 2. Verdenskrig, hvor Tyskland blev delt i to stater. Vi zoomer ind på, hvordan det var for almindelige borgere og kunstnere at leve i dette kommunistiske land. Vi vil også komme ind på, hvad Berlinmuren betød for både DDR og Vesttyskland, og hvordan Stasi påvirkede den østtyske befolkning. Derudover har vi fokus på, hvordan der ser ud i det genforenede Tyskland i dag – hvilke forskelle og ligheder er der mon mellem Øst og Vest fysisk og holdningsmæssigt?</p>	<p>Centralt i dette emne – som i øvrigt også i de andre emner - er arbejdet med de fire færdigheder lytte, læse, tale og skrive samt ordforrådstilegnelse og tekstarbejde. Der arbejdes med at udvide elevernes viden om historiens rolle for Tyskland, som det ser ud i dag. Tekstvalget og undervisningsformen tilrettelægges med fokus på progression: forstå, udtrykke sig, redegøre, samtale, reflektere,</p>

	<p>Materiale til forløbet bl.a.:</p> <p>„Grundriss über die Geschichte der DDR“, tekst af Hans Jürgen Hansen</p> <p>„Ballon“, film</p> <p>„Auferstanden aus Ruinen“ af Johannes R. Becher</p> <p>„Begegnung mit der Vergangenheit“. Interview med Mario Röllig. I: Niemals Vergessen fra Systime.</p> <p>„Mauer, Opfer und Täter“, artikler fra Spiegel og Stern.</p> <p>„Kindheit in der DDR“. Videointerview med Matze Hielscher, Logo/ZDF</p>	<p>diskutere, anvende viden i forhold til både DDR-emnet men også de andre emner, som eleverne berører gennem den 2-årige HF.</p>
<p>Der Krimi (25 timer)</p>	<p>Krimien er mere populær end nogensinde i både Danmark og Tyskland! I dette forløb dykker vi ned i krimiens kendetegn både i bøger og film. Vi læser tekster af bl.a. Ferdinand von Schirach og ser et SOKO-Köln- afsnit ”Geschlagene Frauen” fra ZDF. Vi skal afdække diverse krimigenrer - og ikke mindst mordtyper! Og sidst men ikke mindst skal vi beskæftige os med de større filosofiske og moralske tanker og idéer om skyld og retfærdighed. Og hvordan hele det tyske retssystem hænger uløseligt sammen med artikel 1 i den tyske grundlov.</p> <p>Materiale til forløbet bl.a.:</p> <p>„Geschlagene Frauen”, ZDF-Krimi</p> <p>„Einsam”, tekst af F. von Schirach</p> <p>„Nasentropfen”, tekst af Ingrid Noll</p> <p>„Der Fall Collini“, film</p>	<p>Vi arbejder med et bredt udvalg af tekster (skrevne, videoer, film, fotos) og har fokus på, at eleverne tilegner sig sproglig kunnen, litterær viden og bevidsthed samt kendskab til det tyske sprog i funktionelle sammenhænge og derigennem udvikler deres kommunikative kompetencer. Eleverne opnår via teksterne både genreforståelse og æstetisk bevidsthed, og deres viden udvides med en etisk og historisk bevidsthed via koblingen til den tyske grundlov.</p>
<p>Deutsche Musik (20 timer)</p>	<p>I dette temaforløb er der især fokus på nyere tyske sange indenfor forskellige musikgenrer. Hvilke hits er der pt på den tyske musikscene? Musik er en fantastisk brobygger mellem mennesker og kulturer, og ved at dykke ned i såvel musikken som de tilhørende tekstuniverser er det intentionen at skabe øget glæde og motivation for det tyske sprog og samfund.</p> <p>Materiale til forløbet bl.a.:</p> <p>„Wildberry Lillet“ af Nina Chuba</p> <p>„Auf anderen Wegen“ af Andreas Bourani</p> <p>„Das Model“ af Kraftwerk</p>	<p>Eleverne har gennem dette emne mulighed for at arbejde med relativt korte og letforståelige tekster, som de forhåbentligt intuitivt kan relatere til på både et musikalsk og forståelsesmæssigt/analytisk plan. Intentionen er gennem musikkens universelle sprogunivers at skabe øget motivation for at tale tysk og gerne på en måde, så eleverne bliver grebet af musikken og stemningen, så de lidt</p>

	"Wärst du doch in Düsseldorf geblieben" af Dorte Kollo	"glemmer", at de er i en læringssituation.
Samtaleøvelser, diverse grammatik m.m. (8 timer)	<p>I den afsluttende tid op til 2.HF's kunstrejse ned gennem Europa ligger fokus på at udvide elevernes ordforråd og deres kommunikationsstrategier inden for diverse samtalsituationer, der f.eks. kan finde sted i forbindelse med bestilling af mad og drikke i kiosk/restaurant, på hotel m.m. Der er fokus på at lytte, tale og forstå. Helt almindelige "Redewendungen" øver vi via video, selvskrevne dialoger og små skuespil.</p> <p>Grammatisk set er især konjunktiv relevant at arbejde med i forhold til fx indkøb og høflige forespørgsler. Vi vil også komme ind på, hvordan eleverne fremover kan anvende Google Translate, AI samt Pons' og Langenscheidts online-ordbøger.</p> <p>Materiale bl.a.: "Kurz Gesagt" s. 134-137 (mundtlig grammatikbog). "Logo", nyhedsudsendelser fra ZDF. https://youtu.be/JM3rW5LGQWk - Ida erklært https://youtu.be/jUOvnHOsvXM - video fra Easy German</p>	Målet er at klæde eleverne på til helt almindelige samtalsituationer i hverdagen på banegården, i en café, tøjbutik mv., hvor dét at kunne forstå og selv tale i enkle vendinger har relevans og opleves betydningsfuldt. Målet er en større automatisering af hverdagsvendinger, høflighedsfraser og at øge elevernes viden og bevidsthed om, hvad der er passende sprogbrug i det offentlige rum.